

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

18. rujna 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Socijalna sigurnost – Radnici migranti – Uredba (EZ) br. 987/2009 – Članak 60. – Obiteljska davanja – Pravo na naknadu razlike između roditeljskog doplatka isplaćenog u primarno nadležnoj državi članici i doplatka za skrb o djeci u sekundarno nadležnoj državi članici”

U predmetu C-32/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija), odlukom od 20. prosinca 2017., koju je Sud zaprimio 18. siječnja 2018., u postupku

Tiroler Gebietskrankenkasse

protiv

Michaela Mosera,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: F. Biltgen (izvjestitelj), predsjednik vijeća, J. Malenovský i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: M. Aleksejev, načelnik odjela,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 30. siječnja 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za M. Mosera, E. Suitner i P. Wallnöfer, *Rechtsanwälte*,
- za austrijsku vladu, G. Hesse, u svojstvu agenta,
- za češku vladu, M. Smolek, J. Pavliš i J. Vlácil, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, M. Kellerbauer, D. Martin i B.-R. Killmann, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 7. ožujka 2019.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: njemački

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 60. stavka 1. druge rečenice Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2009., L 284, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 171.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Tiroler Gebietskrankenkasse (Fond zdravstvenog osiguranja savezne zemlje Tirol, Austrija) i Michaela Mosera u vezi s njegovim zahtjevom da mu se plati razlika između njemačkog roditeljskog doplatka i austrijskog doplatka za skrb o djeci.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (EZ) br. 883/2004

- 3 U skladu s uvodnom izjavom 10. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160.) „načelo postupanja s određenim činjenicama ili događajima koji su nastali na državnom području druge države članice kao da su nastali na državnom području države članice čije se zakonodavstvo primjenjuje, ne bi se trebalo kositi s načelom zbrajanja razdoblja osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravišta navršenih prema zakonodavstvu druge države članice s onima navršenim prema zakonodavstvu nadležne države članice. Razdoblja navršena na temelju zakonodavstva druge države članice bi se stoga trebala uzeti u obzir samo prigodom primjene načela zbrajanja razdoblja”.

- 4 Člankom 5. te uredbe naslovljenim „Jednako postupanje s davanjima, dohotkom, činjenicama ili događajima” propisuje se:

„Ako ovom Uredbom nije drukčije predviđeno, a u smislu posebno utvrđenih provedbenih propisa, primjenjuje se sljedeće:

- (a) ako na temelju zakonodavstva nadležne države članice primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti i drugog dohotka ima određene pravne učinke, odgovarajuće odredbe tog zakonodavstva također se primjenjuju na primanje istovjetnih davanja ostvarenih na temelju zakonodavstva druge države članice ili na dohodak ostvaren u drugoj državi članici;
  - (b) ako se na temelju zakonodavstva nadležne države članice pravni učinci pripisuju pojavi određenih činjenica ili događaja, ta država članica uzima u obzir slične činjenice ili događaje koji nastanu u bilo kojoj državi članici kao da su nastali na njihovom državnom području.”
- 5 Člankom 67. navedene uredbe propisuje se:

„Osoba ima pravo na obiteljska davanja u skladu sa zakonodavstvom nadležne države članice, uključujući i davanja za članove svoje obitelji koji borave u drugoj državi članici, kao da borave u prvoj državi članici. [...]”

6 Članak 68. te iste uredbe utvrđuje pravila prednosti u slučaju preklapanja kako slijedi:

„1. Ako su tijekom istog razdoblja i za iste članove obitelji predviđena davanja na temelju zakonodavstva više od jedne države članice, primjenjuju se sljedeća pravila prednosti:

- (a) u slučaju davanja koje može priznati više država članica po različitim osnovama, redosljed prioriteta je sljedeći: prvo, prava koja postoje po osnovi djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe, drugo, prava koja postoje po osnovi korištenja mirovine i na kraju prava stečena po osnovi boravišta;
- (b) u slučaju davanja koje može priznati više država članica po istoj osnovi, redosljed prednosti utvrđuje se pomoću sljedećeg kriterija supsidijarnosti:
  - (i) u slučaju prava koja postoje po osnovi djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe: mjesto boravišta djece, pod uvjetom da postoji takva djelatnost [...]

[...]

2. U slučaju preklapanja prava, obiteljska se davanja pružaju prema zakonodavstvu koje je određeno prema pravilima prednosti u skladu sa stavkom 1. Prava na obiteljska davanja na temelju drugog zakonodavstva ili zakonodavstava u sukobu obustavljaju se do visine iznosa utvrđenog prvim zakonodavstvom, a omogućava se stjecanje dodatka u visini razlike koja po potrebi prelazi ovaj iznos. [...]"

Uredba br. 987/2009

7 U skladu s člankom 60. stavkom 1. Uredbe br. 987/2009:

„Zahtjev za obiteljska davanja upućuje se nadležnoj ustanovi. Za potrebe primjene članaka 67. i 68. osnovne uredbe, u obzir se uzima situacija čitave obitelji kao da se na sve uključene osobe primjenjivalo zakonodavstvo dotične države članice i kao da su tamo imale boravište, posebno u pogledu prava osobe da zatraži takva davanja. Ako osoba koja ima pravo zatražiti davanja ne iskoristi svoje pravo, nadležna ustanova države članice čije se zakonodavstvo primjenjuje uzima u obzir zahtjev za obiteljska davanja koji je podnio drugi roditelj, osoba koja je izjednačena s roditeljem ili osoba ili ustanova koja nastupa u svojstvu skrbnika djeteta ili djece.”

Austrijsko pravo

- 8 Kinderbetreuungsgeldgesetz (Zakon o doplatku za skrb o djeci) uveo je na temelju obiteljskih davanja doplatka za skrb o djeci. Dodjela tog doplatka ne ovisi o obavljanju profesionalne djelatnosti prije rođenja djeteta za koje se dodjeljuje pravo na taj doplatka.
- 9 Prvotno je taj zakon omogućavao roditeljima korisnicima tog prava izbor između triju varijanti, a doplatka se isplaćivao u obliku triju paušalnih iznosa koji su odgovarali različitim razdobljima trajanja primanja ovisno o dobi djeteta.
- 10 Izmjenom navedenog zakona uvedena je i četvrta varijanta. Doplatka za skrb o djeci može se odsada također dodijeliti kao zamjena za dohodak od profesionalne djelatnosti do navršениh 12 mjeseci života djeteta ili do navršениh najviše 14 mjeseci. Iznos isplaćene naknade ovisi, u ovoj varijanti, o ranijem dohotku od profesionalne djelatnosti.

- 11 Članak 6. stavak 3. tog istog zakona, u verziji primjenjivoj na činjenice u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: KBGG) propisuje:

„Ako dotična osoba ima pravo na usporediva obiteljska davanja u drugoj državi, pravo na doplatka za skrb o djeci obustavit će se do iznosa naknada koje se isplaćuju u drugoj državi. Razlika između usporedivih obiteljskih davanja koja se isplaćuju u drugoj državi i doplatka za skrb o djeci uračunat će se doplatku za skrb o djeci po isteku isplate usporedivih obiteljskih davanja u drugoj državi.”

- 12 U skladu s člankom 24. KBGG-a:

„(1) Roditelj ima pravo na doplatka za skrb o djeci na temelju ovog odsjeka za svoje dijete [...], ako:

1. su ispunjene pretpostavke za ostvarivanje prava u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkama 1., 2., 4. i 5.;

2. je taj roditelj u posljednjih šest mjeseci neposredno prije rođenja djeteta za koje se treba primati taj doplatka neprekidno obavljao profesionalnu djelatnost u skladu sa stavkom 2. i u tom razdoblju nije primio nijedno davanje iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, pri čemu prekidi od ukupno najviše četrnaest kalendarskih dana ne utječu na pravo na davanje [...]

[...]

(2) Profesionalnom djelatnosti u smislu ovog saveznog zakona smatra se stvarno obavljanje plaćene djelatnosti koja podliježe obvezi socijalnog osiguranja u Austriji [...]

- 13 Člankom 24.a KBGG-a propisuje se:

„ (1) Obiteljske naknade dnevno iznose:

1. za primateljicu dnevne rodiljne naknade 80 % dnevne rodiljne naknade na koju ima pravo na temelju austrijskih propisa povodom rođenja onoga djeteta za koje se zahtijeva doplatka za skrb o djeci [...]

[...]

3. za oca [...], 80 % dnevne rodiljne naknade koja bi se povodom rođenja onog djeteta za koje se zahtijeva doplatka za skrb o djeci isplaćivala ženi na njegovu mjestu.

[...]

(2) Doplatka za skrb o djeci na temelju stavka 1. u svakom slučaju iznosi najmanje dnevni iznos na temelju stavka 1. točke 5., ali najviše 66 eura dnevno.

[...]”

- 14 U skladu s člankom 24.b KBGG-a „[a]ko doplatka za skrb o djeci koristi samo jedan roditelj [...], na njega ima pravo najdulje do 12 mjeseci života djeteta. Ako i drugi roditelj traži ovo davanje, razdoblje prava na davanje produljuje se [...] za ono razdoblje koje traži drugi roditelj, ali najdulje do navršениh četrnaest mjeseci života djeteta. Iskorištenima se smatraju isključivo razdoblja stvarnog primanja davanja”.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 15 Bračni par Moser boravi sa svojim dvjema kćerima u Njemačkoj. Od 1992. M. Moser obavlja profesionalnu djelatnost u Njemačkoj, dok je gospođa Moser od 1. srpnja 1996. zaposlena u Austriji.
- 16 Nakon rođenja prve kćeri 14. lipnja 2011. gospođa Moser koristila je roditeljski dopust do 31. siječnja 2013. Nakon rođenja druge kćeri 29. kolovoza 2013. ona je sa svojim austrijskim poslodavcem dogovorila drugi roditeljski dopust do 28. svibnja 2015.
- 17 Od završetka razdoblja koje spada u roditeljni dopust gospođa Moser primala je njemački roditeljski doplatka, kao i njemački doplatka za roditelje čija djeca ne pohađaju vrtić.
- 18 Usto, fond za osiguranje savezne zemlje Tirol isplatio je gospođi Moser za razdoblje od 25. listopada 2013. do 31. svibnja 2014. kompenzacijsko davanje na temelju austrijskog doplatka za skrb o djeci u varijanti koja ovisi o dohotku.
- 19 Nakon zahtjeva koji je gospođa Moser podnijela Landesgerichtu Innsbruck (Zemaljski sud u Innsbrucku, Austrija) za dodjelu dodatnog kompenzacijskog davanja za razdoblje nakon onog za koje joj je bilo dodijeljeno prvo kompenzacijsko davanje, tj. za razdoblje od 25. listopada 2013. do 28. lipnja 2014., kao i od 29. kolovoza do 28. listopada 2014., koji je sud pred kojim se vodi postupak prihvatio, fond za osiguranje savezne zemlje Tirol isplatio joj je traženo davanje.
- 20 Kad je riječ o M. Moseru, on je koristio roditeljski dopust između 29. lipnja i 28. kolovoza 2014. i u tom razdoblju primao je njemački roditeljski doplatka.
- 21 M. Moser također je za sebe podnio zahtjev Landesgerichtu Innsbruck (Zemaljski sud u Innsbrucku, Austrija) za isplatu dodatnog kompenzacijskog davanja koji čini razlika između iznosa primljenog njemačkog roditeljskog doplatka i iznosa austrijskog doplatka za skrb o djeci u njegovoj varijanti koja ovisi o dohotku, u iznosu od 66 eura po danu za razdoblje koje odgovara njegovu roditeljskom dopustu od 29. lipnja do 28. kolovoza 2014.
- 22 Presudom od 10. studenoga 2015. taj sud odbio je njegov zahtjev.
- 23 Odlučujući o žalbi koju je podnio potonji, Oberlandesgericht Innsbruck (Visoki zemaljski sud u Innsbrucku, Austrija) odlukom od 27. travnja 2017. djelomično je prihvatio navedeni zahtjev te je fondu za osiguranje savezne zemlje Tirol naložio plaćanje dnevnog kompenzacijskog davanja od 29,86 eura, tj. ukupno 1821,46 eura.
- 24 Protiv te odluke taj fond podnio je reviziju Oberster Gerichtshofu (Vrhovni sud, Austrija), tvrdeći, s jedne strane, da M. Moser ne ispunjava uvjete koji se zahtijevaju austrijskim pravnim pravilima za isplatu kompenzacije i, s druge strane, da ne postoji prekogranični element u smislu Uredbe br. 883/2004.
- 25 M. Moser smatra da obveza austrijske ustanove na isplatu kompenzacijskog davanja proizlazi iz radnog odnosa njegove supruge s austrijskim poslodavcem te da je bilo kakvo drukčije tumačenje članka 24. stavka 2. KBGG-a protivno pravu Unije.
- 26 Sud koji je uputio zahtjev ističe da M. Moser ispunjava uvjete iz austrijskih pravnih pravila za ostvarivanje prava na doplatka koji se odnosi na minimalno razdoblje dopusta od dva mjeseca, kao i na neprekidno obavljanje profesionalne djelatnosti tijekom 6 mjeseci prije rođenja djeteta. On pojašnjava da je utvrđeno, kao što i proizlazi iz njegove sudske prakse, da je ograničenje uvedeno člankom 24. stavkom 1. točkom 2. KBGG-a, u vezi sa stavkom 2. tog istog članka, u skladu s kojim je pravo na doplatka za skrb o djeci uvjetovano stvarnim obavljanjem profesionalne djelatnosti koja podliježe obvezi socijalnog osiguranja u Austriji, protivno pravu Unije.

- 27 Slijedom navedenog, sud koji je uputio zahtjev smatra da se spor koji se pred njim vodi odnosi samo na pitanje daje li pravo Unije, koje u članku 60. stavku 1. drugoj rečenici Uredbe br. 987/2009 predviđa obvezu uzimanja u obzir situacije čitave obitelji, ocu pravo na razliku do austrijskog doplatka za skrb o djeci u njegovoj varijanti koja ovisi o dohotku, kada je Republika Austrija supsidijarno nadležna u skladu s člankom 68. stavkom 1. točkom (b) Uredbe br. 883/2004 kao država članica zaposlenja majke, iako je majka iskoristila pravo na kompenzacijsko davanje na doplatka za skrb o djeci u njegovoj varijanti koja ovisi o dohotku.
- 28 Pozivajući se na sudsku praksu Suda, sud koji je uputio zahtjev podsjeća da su ograničavajuće pretpostavke u vezi s ostvarivanjem ili iznosom obiteljskih doplatka kojima se sprečava ili odvraća radnike da ostvare svoje pravo na slobodu kretanja protivne pravu Unije i ne smiju se primjenjivati (presude od 10. listopada 1996., Hoever i Zachow, C-245/94 i C-312/94, EU:C:1996:379, t. 34. do 36., i od 15. prosinca 2011., Bergström, C-257/10, EU:C:2011:839, t. 43. i 44.). Na temelju fikcije predviđene u članku 60. stavku 1. drugoj rečenici Uredbe br. 987/2009 Sud je utvrdio da nije relevantno koji se roditelj na temelju nacionalnog prava smatra osobom koja ima pravo na isplatu takvih davanja (presuda od 22. listopada 2015. Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, t. 49.).
- 29 Međutim, sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da su se predmeti koji su doveli do tih presuda odnosili na paušalne doplatke i da se predmet koji se pred njim vodi odnosi na obiteljski doplatka koji ovisi o dohotku. Prema mišljenju tog suda, osim toga, u ovom slučaju ne postoji nikakva prijetnja ili bilo kakvo ograničenje slobodnom kretanju oca zbog odbijanja isplaćivanja dodatnog doplatka za skrb o djeci u Austriji.
- 30 U slučaju u kojem bi, na temelju prava Unije, otac imao pravo na isplatu razlike do austrijskog doplatka za skrb o djeci u njegovoj varijanti koja ovisi o dohotku, sud koji je uputio zahtjev pita se treba li taj doplatka izračunati prema stvarno ostvarenom dohotku u državi članici zaposlenja ili u obzir treba uzeti hipotetski dohodak koji bi se ostvario od usporedive plaćene djelatnosti u državi članici koja ima sekundarnu nadležnost. Neovisno o presudi Suda od 15. prosinca 2011., Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839, t. 53.), taj sud smatra da jednako postupanje s davanjima, činjenicama ili događajima kako je predviđeno u članku 5. Uredbe br. 883/2004 ide u prilog tumačenju prema kojem se temelj izračuna treba utvrditi prema dohotku stvarno ostvarenom u Njemačkoj.
- 31 U tim je okolnostima Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 60. stavak 1. drugu rečenicu Uredbe br. 987/2009 tumačiti na način da sekundarno nadležna država članica (Republika Austrija) roditelju s boravištem i zaposlenjem u primarno nadležnoj državi članici u skladu s člankom 68. stavkom 1. točkom (b) podtočkom i. Uredbe br. 883/2004 (Savezna Republika Njemačka) treba isplatiti iznos razlike između roditeljskog doplatka [Elterngeld] isplaćenog u primarno nadležnoj državi članici i doplatka za skrb o djeci [Betreuungsgeld], koji ovisi o dohotku, druge države članice kao obiteljskog davanja, ako oba roditelja sa zajedničkom djecom borave u primarno nadležnoj državi članici i samo je drugi roditelj zaposlen u sekundarno nadležnoj državi članici kao prekogranični radnik?
- 2) Ako je odgovor potvrđan, određuje li se doplatka za skrb o djeci koji ovisi o dohotku prema dohotku koji je zaista ostvaren u državi zaposlenja (Savezna Republika Njemačka) ili prema dohotku koji bi se hipotetski ostvario od usporedive profesionalne djelatnosti u sekundarno nadležnoj državi članici (Republika Austrija)?”

Prvo pitanje

- 32 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 60. stavak 1. drugu rečenicu Uredbe br. 987/2009 tumačiti na način da se obveza uzimanja u obzir, predviđena u toj odredbi, za određivanje opsega prava na obiteljska davanja osobe, „[...] situacij[e] čitave obitelji kao da se na sve uključene osobe primjenjivalo zakonodavstvo dotične države članice” primjenjuje i u slučaju kada su davanja određena u skladu sa zakonodavstvom koje ima prednost na temelju članka 68. stavka 1. točke (b) podtočke (i) Uredbe br. 883/2004, kao i u slučaju u kojem se davanja isplaćuju u skladu s jednim ili više drugih zakonodavstava.
- 33 Valja podsjetiti da članak 60. stavak 1. Uredbe br. 987/2009 predviđa da se zahtjev za obiteljska davanja upućuje nadležnoj ustanovi i da se za potrebe primjene članka 67. i 68. Uredbe br. 883/2004 u obzir uzima situacija čitave obitelji kao da se na sve uključene osobe primjenjivalo zakonodavstvo dotične države članice i kao da su tamo imale boravište, posebno u pogledu prava osobe da zatraži takva davanja.
- 34 Kao što proizlazi iz samog teksta tog članka 60., smisao i doseg tog članka treba, zbog toga što se u njemu upućuje na članke 67. i 68. Uredbe br. 883/2004, razmotriti u odnosu na odredbe potonjih članaka.
- 35 Članak 67. Uredbe br. 883/2004 uspostavlja načelo na temelju kojeg osoba može tražiti obiteljska davanja za članove svoje obitelji koji borave u državi članici koja nije nadležna za njihovu isplatu kao da oni borave u prvoj državi članici (presuda od 22. listopada 2015., Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, t. 35.).
- 36 Kada je riječ o članku 73. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koje se kreću unutar Zajednice, u verziji izmijenjenoj i ažuriranoj Uredbom Vijeća (EZ) br. 118/97 od 2. prosinca 1996. (SL 1997., L 28, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 7., str. 7.) koji je zamijenjen člankom 67. Uredbe br. 883/2004 i čiji je sadržaj u biti istovjetan potonjem, Sud je pojasnio da je cilj tog članka olakšati radnicima migrantima primanje obiteljskih doplataka u državi u kojoj su zaposleni, kada se njihova obitelj nije preselila s njima, i osobito spriječiti da država članica dodjelu ili iznos obiteljskih davanja učini ovisnima o boravku članova obitelji radnika u državi članici koja isplaćuje davanja (presuda od 14. listopada 2010., Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, t. 41. i navedena sudska praksa).
- 37 Stoga, članak 67. Uredbe br. 883/2004 primjenjuje se na radnika koji, poput gospođe Moser u glavnom postupku, radi u jednoj državi članici, ali živi sa svojom obitelji u državi članici koja nije država čije se zakonodavstvo na njega primjenjuje (vidjeti u tom smislu presudu od 7. studenoga 2002., Maaheimo, C-333/00, EU:C:2002:641, t. 32.).
- 38 U takvom se slučaju radnikov bračni drug također ima pravo pozvati na navedeni članak (presuda od 7. studenoga 2002., Maaheimo, C-333/00, EU:C:2002:641, t. 33.), u skladu s fikcijom uspostavljenom člankom 67. Uredbe br. 883/2004 na temelju koje se u obzir uzima čitava obitelj kao da se na sve uključene osobe primjenjivalo zakonodavstvo dotične države članice i kao da su tamo imale boravište.
- 39 U slučaju da je dodjela obiteljskog davanja uvjetovana time da je zainteresirana osoba radila na državnom području nadležne države članice kako je predviđeno člankom 24. stavkom 1. točkom 2. KBGG-a u glavnom postupku, koji uvjetuje pravo na davanje navršenim razdobljima osiguranja na austrijskom državnom području, taj uvjet treba smatrati ispunjenim kada je zainteresirana osoba radila na području druge države članice.

- 40 Međutim, važno je istaknuti da načelo jednakog postupanja uspostavljeno člankom 67. Uredbe br. 883/2004 nije apsolutno, u smislu da ako se može priznati više prava na temelju različitih zakonodavstava, primjenjuju se pravila za sprečavanje preklapanja predviđena člankom 68. Uredbe br. 883/2004 (vidjeti, kad je riječ o članku 73. Uredbe br. 1408/71, presudu od 14. listopada 2010., Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, t. 42. i 43. i navedenu sudsku praksu).
- 41 U skladu s člankom 68. stavkom 1. točkom (b) Uredbe br. 883/2004, ako su tijekom istog razdoblja i za iste članove obitelji predviđena davanja na temelju zakonodavstva više od jedne države članice na istom temelju, prednost imaju prava koja postoje po osnovi djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe prema zakonodavstvu države članice mjesta boravišta djece. Stavak 2. navedenog članka propisuje da se u slučaju preklapanja prava obiteljska davanja pružaju prema zakonodavstvu koje je određeno prema pravilima prednosti, prava na obiteljska davanja na temelju drugih zakonodavstava obustavljaju se do visine iznosa utvrđenog prvim zakonodavstvom, a omogućava se stjecanje dodatka u visini razlike koja po potrebi prelazi ovaj iznos.
- 42 Sud je utvrdio da takva pravila o zabrani preklapanja imaju za cilj korisniku davanja koje isplaćuje više država članica zajamčiti ukupan iznos davanja koji je istovjetan najpovoljnijem iznosu davanja koji mu se mora isplatiti na temelju zakonodavstva jedne od tih država (presuda od 30. travnja 2014., Wagoner, C-250/13, EU:C:2014:278, t. 46. i navedena sudska praksa).
- 43 U glavnom postupku, sud koji je uputio zahtjev naveo je da je Savezna Republika Njemačka određena, u skladu s pravilom prvenstva navedenim u točki 41. ove presude, kao država članica čije zakonodavstvo ima prednost, te da su stoga obiteljska davanja koja se priznaju na temelju drugog zakonodavstva, tj. onog Republike Austrije, obustavljena, i isplaćuju se prema potrebi u obliku razlikovnog dodatka.
- 44 Kad je riječ o članku 60. stavku 1. Uredbe br. 987/2009, valja utvrditi da su roditelji djeteta za koje se traže obiteljska davanja obuhvaćeni pojmom „uključene osobe” i stoga su ovlašteni zahtijevati dodjelu tih davanja. Sud je već pojasnio da fikcija predviđena u drugoj rečenici tog članka dovodi do priznavanja prava na obiteljska davanja osobi koja nema boravište na području države članice koja je nadležna za njihovu isplatu kada su ispunjene sve druge pretpostavke za priznanje prava na navedena davanja predviđene nacionalnim pravom (vidjeti u tom smislu presudu od 22. listopada 2015., Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, t. 39. i 41.).
- 45 Budući da izraz „zakonodavstvo dotične države” iz članka 60. Uredbe br. 987/2009 nema nikakva ograničenja u odnosu na državu članicu o kojoj je riječ, taj članak treba tumačiti na način da se primjenjuje i u slučaju u kojem je davanje dodijeljeno na temelju onog zakonodavstva za koje je utvrđeno da ima prednost, kao i u slučaju u kojem se ono dodjeljuje u obliku razlikovnog dodatka na temelju zakonodavstva sekundarno nadležne države članice.
- 46 Bilo kakvo drukčije tumačenje članka 60. Uredbe br. 987/2009 koje ograničava primjenu fikcije samo na onu državu članicu čije zakonodavstvo ima prednost protivno je ne samo načelu jednakog postupanja kako je propisano u članku 67. Uredbe br. 883/2004, čija provedba se osigurava člankom 60. stavkom 1. Uredbe 987/2009, nego i pravilu o sprečavanju preklapanja predviđenom u članku 68. Uredbe br. 883/2004, pri čemu je cilj takvog tumačenja zajamčiti korisniku davanja koje isplaćuje više država članica ukupan iznos davanja koji je istovjetan najpovoljnijem iznosu davanja koji mu se mora isplatiti na temelju zakonodavstva jedne od tih država.
- 47 U tom pogledu valja dodati da primjena članka 60. Uredbe br. 987/2009, kao i isplata razlikovnog dodatka koja iz nje proizlazi, nije uvjetovana prekograničnim elementom kod korisnika o kojem je riječ.

48 Iz prethodno navedenog proizlazi da se članak 60. stavak 1. druga rečenica Uredbe br. 987/2009 treba tumačiti na način da se obveza uzimanja u obzir, predviđena u toj odredbi, za određivanje opsega prava na obiteljska davanja osobe, „[...] situacij[e] čitave obitelji kao da se na sve uključene osobe primjenjivalo zakonodavstvo dotične države članice” primjenjuje i u slučaju kada su davanja određena u skladu sa zakonodavstvom koje ima prednost na temelju članka 68. stavka 1. točke (b) podtočke (i) Uredbe br. 883/2004, kao i u slučaju u kojem se davanja isplaćuju u skladu s jednim ili više drugih zakonodavstava.

Drugo pitanje

49 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 68. Uredbe br. 883/2004 tumačiti na način da se iznos razlikovnog dodatka treba izračunati prema dohotku koji je zaista ostvaren u državi zaposlenja ili prema dohotku koji bi se ostvario od usporedive djelatnosti u sekundarno nadležnoj državi članici.

50 U vezi s tim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pozvao se na presudu Suda od 15. prosinca 2011., Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839, t. 53.), predlažući da bi se osnova izračuna razlikovnog dodatka mogla utvrditi prema dohotku ostvarenom u Njemačkoj zbog jednakog postupanja s davanjima, činjenicama ili događajima propisanog u članku 5. Uredbe br. 883/2004.

51 Valja utvrditi da se ovaj predmet razlikuje od predmeta koji je doveo do presude od 15. prosinca 2011. Bergström, C-257/10 (C-257/10, EU:C:2011:839) jer tumačenje koje je primijenjeno u toj presudi, a koje se sastoji od izračuna iznosa roditeljskog doplatka prema referentnom dohotku koji nije povezan sa stvarno ostvarenim dohotkom, nije primjenjivo na situaciju u glavnom postupku u kojoj M. Moser može tražiti pravo na obiteljsko davanje primjenom članka 67. i 68. Uredbe br. 883/2004.

52 Naime, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 42. ove presude, cilj tog članka 68. je korisniku davanja koje isplaćuje više država članica zajamčiti ukupan iznos davanja koji je istovjetan najpovoljnijem iznosu davanja koje mu se mora isplatiti na temelju zakonodavstva jedne od tih država.

53 U tim okolnostima, osim praktičnih poteškoća s kojima se mogu suočiti nadležna tijela u svrhu izračuna davanja prema referentnim dohodcima zainteresiranih osoba, tumačenje koje se sastoji od određivanja iznosa razlikovnog dodatka prema dohotku koji je stvarno ostvaren u državi zaposlenja jest u skladu s ciljem koji se nastoji postići i nacionalnim zakonodavstvom o kojem je riječ, kao i odredbama prava Unije u području socijalne sigurnosti radnika migranata.

54 Naime, kao što i proizlazi iz točke 10. ove presude, austrijski doplatka za skrb o djeci, u verziji koja ovisi o dohotku, čini davanje koje zamjenjuje profesionalni dohodak, te stoga omogućuje radniku isplatu davanja u iznosu koji je razmjerni iznosu plaće koja mu se isplaćivala u trenutku dodjele tog doplatka. Slijedom toga, kako bi se postigao taj cilj, uvjeti plaće moraju se ocijeniti u državi zaposlenja, osobito s obzirom na to da je plaća, u okviru pograničnih situacija, općenito viša u državi zaposlenja radnika.

55 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da se članak 68. Uredbe br. 883/2004 treba tumačiti na način da se iznos razlikovnog dodatka koji se treba dodijeliti radniku na temelju zakonodavstva sekundarno nadležne države članice, u skladu s tim člankom, mora izračunati prema stvarno isplaćenom dohotku navedenom radniku u njegovoj državi zaposlenja.

Troškovi

⁵⁶ Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

1. Članak 60. stavak 1. drugu rečenicu Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti treba tumačiti na način da se obveza uzimanja u obzir, predviđena u toj odredbi, za određivanje opsega prava na obiteljska davanja osobe, „[...] situacij[e] čitave obitelji kao da se na sve uključene osobe primjenjivalo zakonodavstvo dotične države članice” primjenjuje i u slučaju kada su davanja određena u skladu sa zakonodavstvom koje ima prednost na temelju članka 68. stavka 1. točke (b) podtočke (i) Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, kao i u slučaju u kojem se davanja isplaćuju u skladu s jednim ili više drugih zakonodavstava.
2. Članak 68. Uredbe br. 883/2004 treba tumačiti na način da se iznos razlikovnog dodatka koji se treba dodijeliti radniku na temelju zakonodavstva sekundarno nadležne države članice, u skladu s tim člankom, mora izračunati prema stvarno isplaćenom dohotku navedenom radniku u njegovoj državi zaposlenja.

Potpisi